

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku G. S. i S. S. następców prawnych zmarłego J. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 lutego 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni G. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. przyznaje adw. A. H. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł powiększoną o podatek od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2015 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 20 sierpnia 2014 r. w ten sposób, że oddalił odwołanie J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 13 stycznia 2014 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury.

W skardze kasacyjnej następcy prawni zmarłego wnioskodawcy, G. S. i S. S., zarzucili: I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 366 k.p.c. w związku z art. 114 ust. 1 ustawy o

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna) przez błędne przyjęcie, że w ponownym postępowaniu sądowym sąd nie może kwestionować i oceniać rozstrzygnięcia zawartego w poprzednim wyroku (wydanym w związku z wniesieniem pierwszego odwołania przez skarżącego w 2012 r.), podczas gdy w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyrok nie ma powagi rzeczy osądzonej, jeżeli dotyczy odmowy przyznania świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a po jego uprawomocnieniu się organ rentowy wydał nową decyzję, opartą na nowych dowodach, co oznacza, że sąd rozpoznający ponowne odwołanie jest zobligowany do rozpoznania podnoszonych przez skarżącego twierdzeń na podstawie przedstawionego materiału dowodowego, a poczynione w poprzednim postępowaniu sądowym ustalenia nie mogą stanowić podstawy rozstrzygnięcia w ponownie zainicjowanym postępowaniu; II. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 i 4 ustawy emerytalnej oraz w związku z § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej jako rozporządzenie) oraz w związku z poz. 12 działu XIV i poz. 82 i 83 działu III wykazu A załącznika do tego rozporządzenia oraz pkt 1 i 2 poz. 12 działu XIV i pkt 1 poz. 82 oraz pkt 3 poz. 83 działu III wykazu A stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 6 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej jako zarządzenie resortowe), przez ich niezastosowanie, mimo że przeprowadzone dowody z dokumentów oraz zeznań świadków potwierdzały wykonywanie przez J. S. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy odpowiadającej stanowisku spawacza i ślusarza, uznawanych za stanowiska pracy w szczególnych warunkach, przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usług Transportowych P. w J..

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością z uwagi na błędne przyjęcie, że ubezpieczony nie wykazał

wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach. Tymczasem ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że w spornych okresach wnioskodawca był zatrudniony na stanowiskach wymienionych w załącznikach do rozporządzenia i zarządzenia resortowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane).

Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie odnoszą się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność już tylko dlatego, że nawet nie wskazują przepisów, których obraza przez Sąd drugiej instancji miałyby wprost stanowić o wadliwości zaskarżonego wyroku. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżących prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.